

Societat de destí, afrontament i recuperació - Mediterráneo - 15/07/2018

La ventana de la UJI

Societat de destí, afrontament i recuperació

JOAN ANTONI
**Martín
Montaner***

Es processos migratoris constitueixen una realitat que actualment afecta a totes les societats en major o menor mesura, de forma que es constitueixen en comunitats de sortida i també en comunitats d'acollida de la població migrant. Tot i que aquest fenomen ha estat constant al llarg de la història, els darrers anys han conegut un increment en el volum de desplaçaments de persones. Una realitat que, per altra banda, sovint es veu reflectida als mitjans de comunicació, amb informacions constants relatives a l'arribada massiva d'immigrants a diversos països d'Europa.

El darrer episodi en aquesta dinàmica ha vingut donat per l'arribada del vaixell *Aquarius*, que va atracar el passat mes de juny al port de València després d'una llarga travessia. Entre les diverses situacions personals que es poden trobar entre el seu passatge, potser el que atreu més atenció mediàtica és el cas dels menors que migren a soles. Aquests xiquets i xiquetes estan més exposats a la discriminació, a la violència o als abusos sexuals.

Però les experiències o les perspectives potencialment traumàtiques no són un tret específic dels xiquets i xiquetes o els adolescents viatjant a l'*Aquarius*. Independentment de l'edat, gènere o condició social, la majoria d'aquestes per-

INMACULADA
**Rodríguez
Moya***

sones es veuen desposseïdes de les seves xarxes de suport social, familiar i comunitari, elements que en altres contextos poden esmortir el trauma de la migració. Així, aquestes persones es troben en una situació d'extrema vulnerabilitat per la pèrdua del món que coneixen i, el conseqüent desconeixement de la societat d'acollida, a més de la incertesa de com se'ls rebrà i quines oportunitats reals tindran per construir una vida nova, millor que la que varen deixar enrere.

Sembla clar, en conseqüència, la importància d'atendre a les condicions d'inserció a l'Estat receptor, treballant en un procés d'adaptació i integració al nou medi que no ha d'estar marcat per la discriminació. En aquest sentit, un dels aspectes més importants per treballar aquesta adaptació és l'atenció i l'acompanyament psicosocial que permetrà tindre cura de l'incompliment d'expectatives a l'arribada, així com del dol migratori que sofreixen les persones front a una situació de desarrelament personal, social i cultural, com ara les que venien a bord

del vaixell. L'atenció psicosocial haurà de contribuir a que aquestes persones puguin reescriure el guió de la situació i de la seva vida. Amb un procés dirigit al reconeixement d'emocions i l'acceptació d'un mateix, de les seves capacitats però també de les seves limitacions per poder transformar-les en potencialitats. En aquesta línia, les persones immigrants poden desenvolupar llaços afectius amb les persones del seu entorn, mitjançant conductes d'afecció i l'establiment de relacions amb el seu grup de parells. Aquesta acció els permetrà la creació i pertinença a una xarxa de suport social i comunitari.

Des de la universitat, tenim un compromís social amb la població i, en concret, amb persones en situació de vulnerabilitat. La contribució del món universitari té una vessant funcional que pot facilitar l'adquisició d'idiomes per part dels nous, així com la seva reincorporació als estudis universitaris. Però hi ha més àmbits on podem col·laborar: la universitat ha assolit el compromís de proporcionar una formació integral de la persona, que ha d'incloure la sensibilització cap a situacions que es donen en la vida diària com ara els processos migratoris i els fluxos de població refugiada, les persones en risc d'exclusió social o grups vulnerables front a situacions de crisi.

Per tal de contribuir a aquesta formació integral dels individus, l'UJI compta amb l'Observatori Permanent de la Immigració (OPI-UJI) i l'Observatori Psicosocial de Recursos en Situacions de Desastre (OPSIDE), ambdós coordinats des de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat (OCDS), que també compta amb el suport d'estudiants voluntaris. I que actua en coordinació amb les altres universitats valencianes en l'oferiment de la seva ajuda, en consonància amb les esmentades polítiques de compromís i responsabilitat social, i que sempre vindran donades per les pautes establertes per la Conferència de Rectores de las Universidades Españolas (CRUE).

Malgrat el fet de que sovint pensem en la població immigrant com a éssers molt més vulnerables que la població local, i en alguns aspectes ho són, hem de tenir en compte que aquestes persones es veuen a elles mateixes com subjectes capacitats per a afrontar situacions negatives i adaptar-se'n a d'altres desconegudes. De fet, ja s'han enfrontat diverses situacions potencialment traumàtiques en les que la seua vida i la integritat física ha estat en perill. I no són els únics... el vaixell *Aquarius* és només un dels molts vaixells i pasteres que constitueixen per a moltes persones l'única esperança d'una vida millor. I no sembla que els ature la indiferència dels seus països d'origen i dels governs europeus que permeten que posen en risc la seua vida per tal d'aconseguir aquest objectiu tan natural en qualsevol ésser humà. ■

*V. d'Internacionalització i Cooperació
*V. d'Estudiantat i Compromís Social

Des de la universitat, tenim un compromís amb la població i, en concret, amb persones en situació de vulnerabilitat